

ZALETY ORAZ WADY STOSOWANIA SMOCZKA

Smoczek traktuje się współcześnie jako niezbędny element wyprawki dziecięcej, chociaż ortodonci i logopedzi alarmują, że przedłużające się ssanie smoczka negatywnie wpływa na rozwój mowy u dziecka.

ZALETY STOSOWANIA SMOCZKA

- Zaspokojenie silnej dziecięcej potrzeby ssania. Jednym z podstawowych i najsilniej wyrażanych odruchów noworodka jest odruch ssania, który zaczyna się już w życiu prenatalnym. Ssanie służy nie tylko zaspokojeniu głodu, ale także uspokojeniu i wyregulowaniu organizmu. Ssanie wpływa kojąco na noworodka i zmniejsza jego wrażliwość na ból. Zapewnia ono maluszkowi poczucie bezpieczeństwa, ponieważ kojarzy się przyjemnymi wrażeniami. Część niemowląt zaspokaja w dużym stopniu tę potrzebę podczas karmienia piersią. Dzieci karmione butelką zazwyczaj częściej domagają się smoczka, ponieważ ich potrzeba nie jest w sposób wystarczająco zaspokojona. Odruch ssania osłabia się między 6 a 7 miesiącem życia i stopniowo zastępowana jest przez żucie, co wiąże się min. z nowym sposobem karmienia - jedzeniem z łyżeczki. Odruch ssania zanika około 12 miesiąca życia, ponieważ następuje zmiana sposobu ułożenia języka, który zaczyna się pionizować.

- **Smoczek bywa pomocny w walce z kolką.**

Smoczek pozwala wyciszyć się dziecku, które cierpi z powodu bólu brzucha. Niektórzy twierdzą także, że przyspiesza perystaltykę jelit, ponieważ maluch wykonuje podczas ssania rytmiczne ruchy, co rozluźnia całe ciało, przyspieszając tym samym trawienie.

- **Ochrona przed zespołem nagłej śmierci niemowląt(SIDS)**

Od 2005 roku Amerykańska Akademia Pediatrii zaleca stosowanie smoczka w celu uspokojenia dziecka przed snem, aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia tzw. śmierci łóżeczkowej. Naukowcy twierdzą, że smoczek chroni dzieci przed odwracaniem się twarzą w dół podczas snu i przytrzymuje język z dala od dróg oddechowych.

- **Pomoc w odzwyczajaniu od nocnego karmienia**

Kiedy przychodzi czas żeby odzwyczaić dziecko od nocnego karmienia, a ono z przyzwyczajenia, a nie z głodu budzi się nadal w nocy, wówczas lepiej jest dać mu smoczek. Po pewnym czasie niemowlę przestanie się budzić.

WADY STOSOWANIA SMOCZKA

- **Smoczek powoduje wady zgryzu**

Nawykowe, przetrwałe ssanie smoczka, podobnie jak ssanie kciuka, jest jednym z czynników odpowiedzialnych za powstawanie wad i anomalii zgryzowych.

- **Smoczek zakłóca ssanie piersi.**

Smoczek może zaburzyć pracę języka i warg przy ssaniu piersi. Podczas jedzenia dziecko chwytą brodawkę głęboko i masuje ją językiem, natomiast smoczek chwytą płycej, a język dziecka jest nieruchomy-nie odgrywa podczas ssania smoczka żadnej roli i jest cofnięty do wnętrza buzi.

- **Smoczek powoduje wady wymowy.**

Długotrwałe ssanie smoczka oraz karmienie butelką(ponad rok od narodzin) powoduje wymowę międzyzębową - podczas artykulacji niektórych głosek czubek języka wsuwa się między górne i dolne zęby, Często stosowanie smoczka i zasypianie z nim może powodować bardzo nieestetyczną wadę wymowy jaką jest seplenienie międzyzębowe lub seplenienie boczne. Stosowanie smoczka w okresie ząbkowania zakłóca proces pionizacji języka, które jest niezbędne do wykształtowania się dojrzałego typu połykania, a w przyszłości uniemożliwi prawidłową artykulację niektórych głosek, np.[sz,ż,cz,dż,r,l,itd.]

- **Smoczek opóźnia rozwój mowy**

Długotrwałe ssanie smoczka pozbawia dziecko możliwości naturalnego napinania mięśni języka i ćwiczenia unoszenia czubka języka do góry. W konsekwencji dziecko mówi mniej, ma uboższy zasób słów, czyli rozwój mowy jest opóźniony.

- **Ssanie smoczka może prowadzić do zapalenia uszu.**

Ssanie smoczka jest ważnym czynnikiem ryzyka zachorowania na ostre zapalenie ucha środkowego u dzieci do 18 miesiąca życia. Istnieje podejrzenie, iż ssanie smoczka niekorzystnie zmienia ciśnienie między uchem środkowym a górnymi drogami oddechowymi.

- **Ssanie smoczka powoduje infekcje górnych dróg oddechowych.**

W trakcie ssania smoczka dziecko nie domyka buzi i oddycha przez usta, co sprzyja powstawaniu infekcji górnych dróg oddechowych.

- **Smoczek często prowadzi do uzależnienia.**

Smoczek może uzależnić, jeśli jest używany przez większość dnia i nocy, a także gdy dziecko ssie go zbyt długo-czyli po 1 roku życia.

- **Smoczek może być siedliskiem bakterii.**

Dorosły często w celach, jak mu się wydaje, dezynfekcji obлизuje smoczek, a przecież w rzeczywistości ma dużo więcej bakterii, których dziecko przy odpowiedniej higienie nie ma-bakterie próchnico twórcze, drobnoustroje.

- **Smoczek może zagłuszać prawdziwe potrzeby dziecka.**

Przeciwnicy smoczków określają jego stosowanie jako „korkowanie” dziecka dla wygody rodziców. Rodzic nie zastanawia się co dziecko chce mu zakomunikować, tylko przy pierwszym płaczu od razu podaje smoczek. Sytuacja taka może deprymować maleństwo i prowadzić do nie zaspokojenia potrzeby bezpieczeństwa.

KIEDY NALEŻY POŻEGNAĆ SIĘ ZE SMOCZKIEM?

Po pierwszym roku życia odruch ssania powinien wygasać i nie należy go podtrzymywać przez podawanie smoczka zarówno tego uspakajającego jak i tego butelkowego. Wygaśnięciu odruchu ssania sprzyja podawanie pokarmów wymagających gryzienia i żucia-to pierwszy trening do prawidłowego rozwoju mowy.

Decyzja o rozstaniu ze smoczkiem jest trudna, zwłaszcza dla rodziców, dlatego bywa odkładana na później ze względu na wygodę i łatwość w uspokajaniu dziecka. Nie warto i nie należy jednak czekać z nią zbyt długo ,

Opracowanie: Magdalena Grajnert-Łukawska

Literatura:

1. Cieszyńska J., Korendo M. "Wczesna interwencja terapeutyczna, Stymulacja rozwoju dziecka Od noworodka do 6 roku życia"Wyd. Edukacyjne, Kraków 2007
2. Zalewski T." Opóźnienia w rozwoju mowy" Wyd. Lekarskie PZWL, W-wa 2002
3. Szpringer-Nodzak M. „Stomatologia wieku rozwojowego,” red., Warszawa 1987;
4. Błachnio K: „Vademecum logopedyczne,” Poznań 1992;
5. Gajda Z.: „Elementy ortodoncji w praktyce lekarza niespecjalisty.” PZWL Warszawa 1984
6. Kolbs-Kwaśniewska A. „Smoczek i karmienie”., wyd. Raabe, 2012
7. Stecko E., „ Zaburzenia mowy u dzieci-wczesne rozpoznawanie i postępowanie logopedyczne”, WUW, Warszawa 2002.